

Ny udgave
– med
praktiske
indgange

Uddannelsesaftale

En sund investering i fremtiden

Indhold

Vækst med afsæt i traditionerne	3
Uddannelsesaftaler på virksomhedens betingelser	4
Den almindelige aftale	5
Ny mesterlæreaftale	6
Kombinationsaftale	7
Flex-kombinationsaftale	8
Kort uddannelsesaftale	9
Trainee-forløb/forpraktik	10
Links	12

Uddannelsesaftale
En sund investering i fremtiden

3. udgave, 1. oplag, maj 2006

Udgivet af
Undervisningsministeriet,
Afdelingen for erhvervsfaglige
uddannelser

ISBN 87-603-2592-5
ISBN (WWW) 87-603-2594-1

Internetadresse: [pub.uvm.dk/
2006/uddannelsesaftale](http://pub.uvm.dk/2006/uddannelsesaftale)

Tryk: Schultz Grafisk

Layout og design:

REKLAMBUREAUET
KAPEREN

Udarbejdet i samarbejde med:
Ministeriet for Flygtninge,
Indvandrere og Integration &
Kommunernes Landsforening

Vækst med afsæt i traditionerne

I Danmark har vi lang tradition for erhvervsuddannelser bestående af en kombination af et teoretisk og et praktisk forløb. Langt de fleste offentlige og private virksomheder oplever, at det er en god investering at indgå uddannelsesaftaler. Aftalerne giver nemlig virksomhederne en ekstra ressource, som dag for dag bliver dygtigere og dygtigere. Faktisk bliver mange så glade for samarbejdet, at eleven ofte fortsætter i firmaet efter uddannelsens afslutning.

Når man taler om aftaler, svendebrev og praktik, tænker mange måske, at det kun er uddannelser for håndværkere. Men intet kan være mere forkert, for i dag kan man få en erhvervsuddannelse inden for de fleste brancheområder.

Længden af uddannelserne er branchebestemt, men er typisk på 3–4 år, hvor eleven tilbringer ca. 1/3 af tiden på skole og ca. 2/3 i virksomheden. Der er på det seneste også udviklet en række kortere uddannelser med en uddannelsestid på 1½–2 år. Der er altså mange muligheder.

Godkendelse af praktikvirksomheden

Har du ikke tidligere haft en elev i din virksomhed, så kontakt den lokale erhvervsskole. Sammen kan I finde ud af, hvilke af virksomhedens faglige kompetencer, der kan danne grundlag for en godkendelse som praktiksted. For at få en elev er det ikke en betingelse, at virksomheden er godkendt som praktiksted til en fuld uddannelse.

Ny mesterlære og trainee-forløb

Fra august 2006 er det muligt at indgå en ny type uddannelsesaftale med hovedvægten på den praktiske oplæring i virksomheden. Det kaldes "ny mesterlære". Denne mulighed er for praktisk orienterede unge, som ønsker at bruge så meget tid i virksomheden som muligt i løbet af det første års tid. Læs mere på side 6.

Og for virksomheder og unge, der ønsker at se hinanden lidt an, inden de indgår en uddannelsesaftale, er det inden for en række brancheområder nu muligt at aftale et trainee-forløb i 3–6 måneder. I nogle brancher hedder det "forpraktik". I den periode forpligter virksomheden sig til at give den unge basal viden om jobområdet med henblik på senere indgåelse af en uddannelsesaftale. Altså en kort ansættelse med et uddannelsesperspektiv. Læs mere på side 10.

Uddannelsesaftaler på virksomhedens betingelser

De praktiske opgaver i forbindelse med ansættelse af elever kan måske virke uoverskuelige for en travl virksomhed. Men langt de fleste opgaver kan erhvervsskolerne være behjælpelige med at løse. Så det er faktisk ganske nemt.

Finder du ikke selv en elev, der matcher din virksomheds behov, er der mulighed for at finde én gennem erhvervsskolerne eller på www.praktikpladsen.dk, som er mødestedet på internettet for virksomheder og elever, som ønsker at indgå uddannelsesaftaler.

Eleven aflønnes efter gældende overenskomst for de enkelte brancher, og virksomhederne modtager lønrefusion fra AER (Arbejdsgivernes Elevrefusion) i de perioder, hvor eleven er på skole.

Vælg den rette praktikordning

Strukturændringerne i erhvervslivet og målsætningen om, at 95 procent af alle unge skal have en ungdomsuddannelse, har øget behovet for mere fleksible aftaleordninger. Derfor er de hidtidige aftalemuligheder nu blevet suppleret med "ny mesterlære", så der nu er i alt 5 forskellige former for uddannelsesaftaler. Derfor er det nu nemmere at finde frem til en aftaleform, som passer netop din virksomhed.

Den almindelige aftale

For virksomheder, der er godkendt som praktiksted, og som kan påtage sig at uddanne en elev i et helt uddannelsesforløb.

Ny mesterlære

For virksomheder, der er godkendt som praktiksted, og som kan påtage sig at uddanne en elev i et helt uddannelsesforløb. Denne aftaletype passer især godt til virksomheder, som ønsker at prøve kræfter med et større oplæringsansvar i det første års tid – til gengæld er eleven langt det meste af tiden i virksomheden.

Kombinationsaftale

For to eller flere virksomheder, der er helt eller delvist godkendt som praktiksteder, og som tilsammen varetager et helt uddannelsesforløb.

Flex-kombinationsaftale

For virksomheder, der kun er delvist godkendt som praktiksteder. Disse aftaletyper passer især til stærkt specialiserede virksomheder, som derfor kun kan varetage en del af uddannelsen.

Kort uddannelsesaftale

For virksomheder, der er fuldt ud godkendt som praktiksteder, men som ikke kan påtage sig et helt uddannelsesforløb.

Den almindelige aftale

Krav til virksomheden

Virksomheden skal være godkendt som praktiksted og skal sammen med skolen uddanne en elev fra start til slut. Hvis virksomheden ikke allerede er godkendt, hjælper erhvervsskolen den med hurtigt at blive godkendt.

Uddannelsesaftalen:

- Denne aftaleform er den almindelige og velkendte måde at lave en uddannelsesaftale på.
- Aftalen omfatter hele praktik- og skoleforløbet.
- Virksomheden har det juridiske, økonomiske og uddannelsesmæssige ansvar for eleven i hele aftaleperioden.
- Eleven ansættes i virksomheden som lønmodtager med elevløn. Aflønningen sker efter branchens gældende overenskomst for elever.
- Der er en gensidig prøvetid på 3 måneder, hvorefter aftalen er uopsigelig. Opsigelse af kontrakten i prøvetiden kan ske uden begrundelse.

En uddannelse er typisk 3–4 år og indledes med et skoleophold på $\frac{1}{2}$ år. Selve praktikperioden varer derfor $2\frac{1}{2}$ – $3\frac{1}{2}$ år inklusive en række skoleophold af 5 eller 10 ugers varighed. Uddannelsen slutter med en faglig prøve (svendeprøve).

 Skole

 Aftaleperiode

Ny mesterlære

Krav til virksomheden

Virksomheden skal være godkendt som praktiksted, og skal sammen med skolen uddanne en elev fra start til slut. Hvis virksomheden ikke allerede er godkendt, hjælper erhvervsskolen dem med hurtigt at blive godkendt.

Uddannelsesaftalen

- Denne aftaleform er en ny aftaleform, der er indført fra august 2006 for at tilgodese de praktisk orienterede unge.
- Hele – eller næsten hele – det første år af uddannelsesaftalen gennemføres som praktisk oplæring i virksomheden og træder i stedet for grundforløbet på skole, som de andre elever skal gennemføre.
- Virksomhed, elev og en erhvervsskole udarbejder en personlig uddannelsesplan for eleven. I uddannelsesplanen fastlægges, hvilke mål eleven skal nå i løbet af det første år i virksomheden – evt. suppleret af korte ophold på skolen. Herefter fortsætter eleven i hovedforløbet på samme måde som andre elever.
- Aftalen omfatter hele praktik- og skoleforløbet.
- Virksomheden har det juridiske, økonomiske og uddannelsesmæssige ansvar for eleven i hele aftaleperioden.
- Eleven ansættes i virksomheden som lønmodtager med elevløn. Aflønningen sker efter branchens gældende overenskomst for elever.
- Der er en gensidig prøvetid på 3 måneder, hvorefter aftalen er uopsigelig. Opsigelse af kontrakten i prøvetiden kan ske uden begrundelse.
- Læs mere på: pub.uvm.dk/2004/eudmuligheder.

En uddannelse varer typisk 3–4 år og indledes med praktikophold i virksomheden på ca. 1 år. Herefter veksler eleven mellem skole- og praktikophold. Uddannelsen slutter med en faglig prøve (svendeprøve).

 Skole

 Aftaleperiode

Kombinationsaftale

Krav til virksomheden

Virksomheder, som indgår kombinationsaftaler, skal være godkendt til at varetage en hel eller en del af uddannelsen. Hvis virksomheden ikke allerede er godkendt, hjælper erhvervsskolen den med hurtigt at blive godkendt.

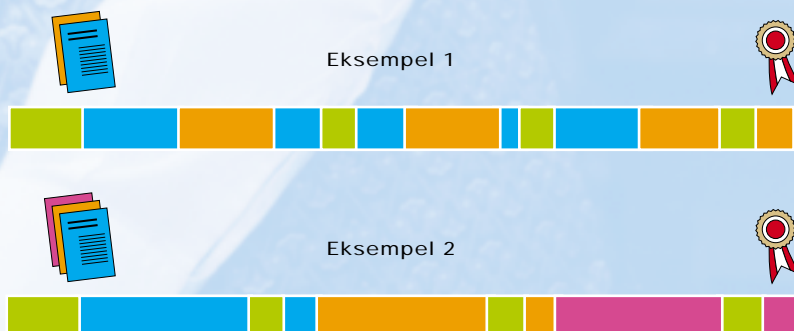
Uddannelsesaftalen

- I en kombinationsaftale indgår eleven aftaler med to eller flere virksomheder, så delaftalerne tilsammen omfatter hele uddannelsen og de dertil hørende skoleophold.
- Når virksomhederne indgår aftalerne, fastlægger de, hvilke perioder eleven er tilknyttet den enkelte virksomhed. Det kan foregå på flere måder: Eleven kan således enten tilbringe praktiktiden skiftevis imellem 2 virksomheder i perioder på f.eks. et halvt år ad gangen eller i et forløb, hvor virksomhedernes uddannelsesaftaler med eleven afløser hinanden i det fortløbende praktikforløb.
- Virksomhederne har det juridiske, økonomiske og uddannelsesmæssige ansvar for eleven i hver deres aftaleperiode.
- Det er et krav, at alle aftaler skal være på plads og dække hele uddannelsesforløbet, inden den første aftaleperiode begynder.

- Skole
- Aftaleperiode virksomhed 1
- Aftaleperiode virksomhed 2
- Aftaleperiode virksomhed 3

En uddannelse er typisk 3–4 år og indledes med et skoleophold på ½ år. Selve praktikperioden hos to eller flere virksomheder varer samlet 2½–3½ år inklusive en række skoleophold af 5 eller 10 ugers varighed. Uddannelsen slutter med en faglig prøve (svendeprøve).

Flex-kombinationsaftale

Krav til virksomheden

Den enkelte virksomhed skal være godkendt til at varetage en del af uddannelsen. Fuldt ud godkendte virksomheder kan altså ikke indgå disse aftaler. Denne aftaletype passer typisk til stærkt specialiserede virksomheder.

Uddannelsesaftalen

- Flex-kombinationsaftaler adskiller sig fra almindelige kombinationsaftaler, ved at det samlede uddannelsesforløb ikke er aftalt ved starten af 1. aftaleperiode.
- Skolen garanterer, at eleven kan færdiggøre uddannelsen gennem nye aftaler. Er der perioder, som ikke er dækket af aftaler, tilbydes eleven skolepraktik, hvis den valgte uddannelse udbydes med skolepraktik, og hvis eleven opfylder reglerne (dvs. er Eget, geografisk Mobil, uddannelsesmæssig Mobil og Aktivt søgende (EMMA)).
- Den enkelte virksomhed har kun det juridiske, økonomiske og uddannelsesmæssige ansvar for eleven i sin egen aftaleperiode.
- Flex-kombinationsaftaler kan kun indgå for dele af hovedforløbet og må ikke omfatte grundforløbet eller dele heraf.
- Undervisningsministeriet har bemyndiget erhvervsskolerne til at administrere denne aftaletype som et forsøg.

En uddannelse er typisk 3–4 år og indledes med et skoleophold på ½ år. Hver virksomhed indgår individuelt en flex-kombinationsaftale, og skolen sikrer, at de samlet dækker elevens praktikperiode. Opstår der perioder, som ikke kan dækkes af aftaler, tilbydes eleven skolepraktik. Elevens samlede praktikperiode bestående af to eller flere flex-kombinationsaftaler og eventuel skolepraktik varer 2½–3½ år inklusive en række skoleophold af 5 eller 10 ugers varighed. Uddannelsen slutter med en faglig prøve (svendep prøve).

■ Skole

■ Aftaleperiode virksomhed 1

■ Aftaleperiode virksomhed 2

■ Aftaleperiode virksomhed 3

— Skolepraktik

Kort uddannelsesaftale

Krav til virksomheden

Velegnet for virksomheder, som er godkendte til at varetage en hel uddannelse, men som ikke kan påtage sig et helt uddannelsesforløb.

Uddannelsesaftalen

- Aftalen skal indeholde mindst én praktikperiode og ét skoleophold. Men aftalen kan altid forlænges eller omdannes til en almindelig aftale, gældende for resten af uddannelsen.
- Flere aftaler kan indgås løbende og uafhængigt af hinanden.
- Virksomheden har kun det juridiske, økonomiske og uddannelsesmæssige ansvar for eleven i sin egen aftaleperiode.
- Efter påbegyndelse af yderligere en kort uddannelsesaftale har eleven ret til optagelse på næste skoleperiode.
- Begynder eleven efter afslutning af en kort uddannelsesaftale ikke på en ny aftale, har eleven ret til optagelse i skolepraktik, hvis den valgte uddannelse udbydes med skolepraktik, og hvis eleven opfylder reglerne (EMMA).
- Som ved flex-kombinationsaftaler kan korte uddannelsesaftaler kun indgås for dele af hovedforløbet og må ikke omfatte grundforløbet eller dele heraf.
- Undervisningsministeriet har bemyndiget erhvervsskolerne til at administrere denne aftaletype som et forsøg.

En uddannelse er typisk 3–4 år og indledes med et skoleophold på ½ år. Hver virksomhed indgår individuelt en kort uddannelsesaftale. Flere korte aftaler kan dække elevens samlede praktikperiode i uddannelsen. Eleven har ret til optagelse i skolepraktik, indtil en ny kort aftale kan indgås. Elevens samlede praktikperiode bestående af flere korte uddannelsesaftaler og eventuel skolepraktik varer 2½–3½ år inklusive en række skoleophold af 5 eller 10 ugers varighed. Uddannelsen slutter med en faglig prøve (svendep prøve).

- Skole
- Aftaleperiode virksomhed 1
- Aftaleperiode virksomhed 2
- Skolepraktik

Trainee-forløb/forpraktik

Krav til virksomheden

Virksomheden skal være godkendt som praktiksted. Hvis virksomheden ikke allerede er godkendt, hjælper erhvervsskolen dem med hurtigt at blive godkendt.

Ansættelse i trainee-forløb/i forpraktik

For nogle virksomheder og unge er det et stort skridt at tegne en uddannelsesaftale, som strækker 2–3–4 år ud i fremtiden. Det har afholdt en række virksomheder og unge fra at gå i gang med et uddannelsesforløb – også unge med anden etnisk baggrund end dansk.

Derfor har arbejdsmarkedets parter indgået aftaler på en række brancheområder, der gør det muligt for virksomhederne at ansætte en ung på 15–18 år i en periode på typisk 3–6 måneder med det formål, at virksomhed og elev ser hinanden an, forud for eventuel indgåelse af en uddannelsesaftale. Den unge skal have gennemført 9 års skolegang.

Et trainee-forløb – i nogle brancher hedder det “forpraktik” – består typisk af en kort introduktionsperiode, hvor den unge sættes ind i de mest grundlæggende arbejdsprocesser i virksomheden og den unge gennemgår nødvendige sikkerhedskurser, hygiejnekurser og lignende. Derefter kan den unge deltage i virksomhedens produktion og må betjene visse maskiner, som en ung, der blot ansættes som ungarbejder, ikke må betjene. Formålet er, at både den unge og virksomheden kan se hinanden an menneskeligt, socialt og fagligt – med henblik på at indgå en egentlig uddannelsesaftale, hvis perioden forløber tilfredsstillende.

 Trainee-forløb

 Skole

 Aftaleperiode

Et trainee-forløb er typisk af 3–6 måneders varighed. Den unge får løn under ansættelsen. Målet er efterfølgende at indgå en egentlig uddannelsesaftale.

Du kan finde oplysninger om, hvilke brancher der har indgået denne type aftaler, på arbejdsgiverorganisationernes websteder. Og de konkrete virksomheder, der tilbyder denne type forløb, vil fra og med efteråret 2006 kunne findes på Undervisningsministeriets mødested for elever og virksomheder www.praktikpladsen.dk.

Læs også mere på: pub.uvm.dk/2004/eudmuligheder.

Relevante links

www.praktikpladsen.dk Mødested på internettet, som formidler kontakt mellem virksomheder og elever, som ønsker at indgå en uddannelsesaftale. Samtidig den officielle oversigt over virksomheder i Danmark, der er godkendt til at uddanne erhvervsuddannelseselever.

www.aer.dk AER (Arbejdsgivernes ElevRefusion) har primært til formål at fremme oprettelsen af praktikpladser inden for erhvervsuddannelsesområdet. Her kan man også finde oplysninger om transportgodtgørelse, tilskudsordninger og refusionssatser mv.

www.elevplan.dk Undervisningsministeriets websted med beskrivelse af indholdet i erhvervsuddannelserne og med oplysninger om, hvor uddannelserne udbydes. Og samtidig et elektronisk værktøj til planlægning af elevens uddannelse på skole og i virksomheden.

www.eud-info.dk Information om de tekniske skolers erhvervsuddannelser, med henvisning til skolernes websteder og geografiske placering.

www.hfi.dk Information om handelsskolernes erhvervsuddannelser, med henvisning til skolernes websteder og geografiske placering.

www.virk.dk Virksomhedernes indgang til offentlige indberetninger.

www.uvm.dk Undervisningsministeriets websted med oplysninger om uddannelser, love og regler. Aftaleformularer til udprintning findes ved at gå ind på www.uvm.dk, vælge "Erhvervsuddannelser m.v." og dernæst vælge "Blanketter og skabeloner".

www.retsinfo.dk Retsinformation er statens juridiske online informationssystem, som giver adgang til love, bekendtgørelser, cirkulærer, Folketingets dokumenter mv.

www.ug.dk Undervisningsministeriets vejledningsportal – med overordnet beskrivelse af samtlige uddannelser.

www.kl.dk Kommunernes Landsforenings websted med kommune-relevant information.

www.da.dk Dansk Arbejdsgiverforenings websted med arbejdsgiverrettet information.

www.io.dk Landsorganisationen i Danmarks websted med elev/arbejdstagerrettet information.